

مروری بر کتاب‌هایی با حال و هوای پاییز

دور به روی پاییز و کتاب‌هایش باز کنید

آنجۀ خوبان همه دارند فصل پاییز یکجا دارد. هوای دونه‌فره ندارد که دارد؛ باران ندارد که دارد؛ میوه‌های رنگارنگ ندارد که دارد؛ شب‌های بلند ندارد که دارد؛ این هوای دیش و چای دیش و حال دیش فقط یک جلد کتاب دیش کم دارد. از آنجا که همه ما به مناسبت‌ها و کارهای مناسبتی علاقه خاصی داریم حال و هوای شاعرانه پاییز در نامگذاری کتاب‌ها هم تأثیر داشته. شما فقط به اسامی این کتاب‌ها نگاه کنید؛ اکثرشان شبیه شعر هستند و آدم را مجاب می‌کنند برشان دارد و بخواندشان.

منصوره رضایی

کارشناس ادبیات



درست است که پاییز، بهاری است که عاشق شده و هوا خوبه، تو هم خوبی، منم بهتر شدم

انگار و این حرف‌ها اما حال و هوای این فصل همیشه و برای همه دو نفره نبوده و نیست. مثلاً اگر یک لشکر عراقی ریخته باشند روی سرت یا بین لشکر دشمن، گیر افتاده باشی زیبایی‌های پاییز هم رنگ می‌بازد و همه چیز را زرد و سرد و بی‌رنگ می‌کند. «پاییز آمریکایی»، «پاییز صحرا»، «پاییز در قطار» و «پاییز ۵۹» تنها چند عنوان از کتاب‌های ادبیات پایداری و دفاع مقدس است که عنوان پاییز را در دل خود جا داده‌اند

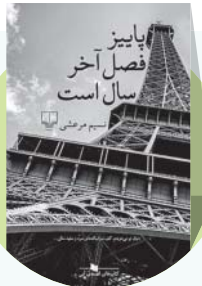
اسم بعضی کتاب‌ها وسوسه‌انگیز است. یعنی حتی اگر اهل کتاب و کتابخوانی هم نباشید (که شما هستید) باز هم دلتان می‌خواهد بخوانیدش. فکر کنید چه حالی می‌دهد نسیم خنک پاییزی از سر و کولتان بالا برود و کتاب «پاییز از پاهایم بالا می‌رود» با آن نثر شاعرانه‌اش در دست‌تان باشد. شخصیت اصلی این رمان، معلم جوانی است که به روستایی سردسیر می‌رود و سرمای تند و افسانه‌ای روستا اتفاق‌های عاطفی جذابی را برای او رقم می‌زند. اگر اهل خواندن رمان‌های عاشقانه متفاوت و پیش‌بینی‌ناپذیر هستید «پاییز از پاهایم بالا می‌رود» را حتماً بخوانید. این کتاب، اثر لیلا صبوچی خامنه است و توسط چشمه به چاپ رسیده است.



ابراهیم گلستان را که می‌شناسید؟ نویسنده و فیلمساز معروف؟ پدر لیلی گلستان. پدر بزرگ مانی حقیقی. یکی از قدیمی‌ترین کتاب‌های پاییزی، اثر آقای گلستان است. «آذر، ماه آخر پاییز» در سال ۲۷ منتشر شد و حدود ۶۰ سال بعد یعنی در سال ۸۴ توسط انتشارات بازتاب نگار، تجدید چاپ شد. «آذر، ماه آخر پاییز» از هفت داستان کوتاه تشکیل شده؛ داستان‌هایی که هرچند ادامه هم نیستند، ولی با یکدیگر مرتبطند و شخصیت‌های مشترکی در برخی از آنها تکرار می‌شود. نثر آهنگین این کتاب هم با فضای پاییز، همخوانی دارد.



پاییز با این همه قشنگی، حقیش بود جایزه بگیرد و به بقیه فصل‌ها بفهماند پادشاه فصل‌ها شدن به این راحتی‌ها هم نیست. کتاب «پاییز، فصل آخر سال است» در سال ۹۴ برگزیده جایزه ادبی جلال شد و در سه سال بیش از ۳۰ بار تجدید چاپ شده. این کتاب، ماجرای سه دختر جوان به نام‌های شبانه، لیلا و روجاست که دغدغه‌های مختلفی مانند مهاجرت، شغل و روابط عاطفی دارند. کتاب دو بخش با عنوان‌های تابستان و پاییز دارد. هرکدام از این دو بخش در سه فصل است، که هر فصل از نگاه یکی از شخصیت‌های رمان روایت می‌شود. پاییز، فصل آخر سال است را نسیم مرعشی نوشته و توسط نشر چشمه، منتشر شده است.



«پاییز آمریکایی» مجموعه‌ای از ۱۴ داستان کوتاه از ۱۴ نویسنده با محوریت انقلاب اسلامی است که سال ۹۲ توسط نشر شهرستان ادب به چاپ رسیده است. داستان پاییز آمریکایی گفت‌وگوی دو گروگان آمریکایی است که در سفارت آمریکا به جرم جاسوسی دستگیر شده‌اند...

همان‌طور که دیدید در چننه پاییز، همه جور کتابی پیدا می‌شود. از رمانتیک و عاشقانه تا سیاسی و حماسی. پس در را روی حضرت پاییز و کتاب‌هایش باز کنید...



«پاییز در قطار»

محمدکاظم مزینانی که نشر سوره‌مهر منتشرش کرده، حکایت خانوادگی در یکی از روستاهای کشور است که تنها پسر

آنها به جبهه رفته. پسر بارها از جبهه نامه نوشته و از ننه‌ریابه و اسبش پرسیده و خانواده‌اش هم به او اطمینان داده‌اند همه چیز خوب است. تا این که پسر به مرخصی می‌آید و... خب! توقع ندارید که بقیه‌اش را هم تعریف یا به قول باکلاس‌ها اسپویل کنم؟



حتماً اسم کتاب «پاییز پدر سالار» به‌گوشتان خورده. اثری از مارکز بزرگ، درباره اوضاع سیاسی اسپانیا. گفتن ندارد که آثار مارکز را بخوانید و لذت ببرید. اما الان حرفمان چیز دیگری است. نویسندگان زیادی در آثارشان از پاییز پدر سالار تأثیر گرفته‌اند. یک حسی به ما می‌گوید محمدرضا اصلانی هم در نامگذاری کتاب پاییزی خود، نیم‌نگاهی به مارکز داشته. شاید هم ذهن ما توهم دارد و فکر می‌کند لفظ و آهنگ «پاییز مادر بزرگ» شبیه پاییز پدر سالار است. به هر حال پاییز مادر بزرگ بر اساس خاطرات و زندگی یک مادر بزرگ شکل گرفته که در خانه‌ای قدیمی با حوض و درخت‌های کهنسال زندگی می‌کند و خاطرات خود را از زمانی که وارد خانه بخت می‌شود تعریف می‌کند که نشر ذکر منتشرش کرده است.

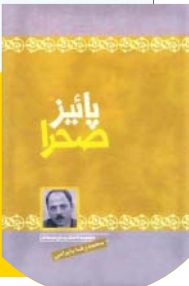


یکی دیگر از عناوین جذاب کتاب‌های پاییزی «سه سکناس» از پاییز» است. مانده مرتضوی این کتاب را نوشته و همین پارسال توسط نشر پیکان، منتشر شده است.

این اثر، داستان تجربه‌های مشترک متولدان دهه ۶۰ است که وقایع آن در شهرهای تهران، نوشهر و فرانکفورت رخ می‌دهد. این کتاب، حال و هوای پاییزی تمام عیاری دارد و روایت جذاب و متفاوتی از این فصل دوست‌داشتنی ارائه می‌کند.

محمدرضا بایرامی در «پاییز صحرا» که نشر تکا منتشر کرده پاییز متفاوتی را روایت می‌کند. سربازانی که در سال ۵۷ چند ماه پیش از پیروزی انقلاب از پادگان فرار می‌کنند و هرکدام داستان متفاوتی را تعریف می‌کنند. این کتاب، علاوه بر این که ما

را با حال و هوای جالب آن روزها آشنا می‌کند این نکته را هم به اثبات می‌رساند که سربازها از همان اول هم خودشان را قهرمان و محور تمام خاطرات جاری و ساری در پادگان می‌دانستند!



«پاییز ۵۹» خاطرات زهرا ستوده است؛ زنی از اهالی خرمشهر که از همان اول اول، جنگ را با چشم خود دیده. لایه‌لای خاطرات او می‌توان لحظه به لحظه جنگ را

بوضوح دید و از آشوب‌های قومی که با عنوان اختلاف‌های عرب و عجم شکل می‌گیرد، مطلع شد. ناشر این کتاب هم سوره‌مهر است.